

Hodnocení přednášky pro odbornou veřejnost

Masarykova univerzita

Fakulta

Habilitační / jmenovací obor

Filozofická fakulta

Archeologie pravěku a středověk

Uchazeč

Dr. Phil. Peter Milo

Pracoviště

Ústav archeologie a muzeologie FF MU

Datum přednášky

3. října 2018

Téma přednášky

„Ekonomický potenciál a sociálna diferenciácia včasnostredovekej rurálnej spoločnosti v strednej Európe. K interpretačnému potenciálu archeológie sídlisk.“

Pověření hodnotitelé

(čl. habil. / hodnotící komise)

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.

prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.

prof. RNDr. Antonín Přichystal, DSc.

Text hodnocení (rozsah dle zvážení hodnotitelů)

Ve své habilitační přednášce se Peter Milo zaměřil na otázky sociální diferenciace obyvatel a hospodářských aktivit na raně středověkých sídlištích ve střední Evropě. Stručně prezentoval stav bádání o problematice sídlištní archeologie a přestřel perspektivy dalšího vývoje. Jednoduché agrární osady raného středověku považuje vzhledem na redukované, popřípadě regionálně vůbec nevyvinuté sídelní struktury vyššího stupně, jako jsou například hradiště a města, za základní hospodářský a společenský pilíř tehdejší společnosti. Na příkladech archeologicky zkoumaných sídlišť načrtl sumárně vývoj mezi 6. až 10. stoletím. Poukázal na postupné proměny ve struktuře zástavby osad, které by podle něho mohly souviset se změnami ve vlastnických vztazích a s tím spojenými změnami v sociálním složení komunit, které na těchto sídlištích žily. Důležitou část přednášky tvořila komparace sídlištních lokalit z východních částí střední Evropy (s obyvatelstvem s převážně slovanskou etnicitou) s lokalitami ze západní části střední Evropy (s obyvatelstvem germánského původu, začleněného postupně do hranic Franské říše). Jednoznačně prokázal odlišnou hospodářskou základnu obou komunit v počátcích raného středověku. Samostatně hospodařící usedlosti v západoevropském prostředí považuje Peter Milo za výsledek prosazení se systému soukromého vlastnictví na obhospodařované půdě. Předpokládá, že na ní hospodařily rodiny svobodných rolníků, nebo byly právně ve vlastnictví šlechty či církve. Kolektivní charakter slovanských sídlišť je naproti tomu podle jeho názoru důkazem menší sociální diferenciace obyvatel. Držba a dědičnost statků či půdy se zde podle jeho názoru řídily v obou částech Evropy jinými pravidly. Předpokládá, že strukturální přeměna vlastnických vztahů na feudálních základech započala na našem území v době velkomoravské a uzavřena byla až ve

vrcholném středověku. Svoje teze v prezentaci podložil početnými grafickými ukázkami archeologicky prozkoumaných sídlišť a mapovými podklady.

Téma přednášky i prezentované závěry habilitanda vyvolaly po vlastní přednášce bohatou diskusi.

Závěr

Přednáška Dr. Phil. Petera Mila „Ekonomický potenciál a sociálna diferenciácia včasnostredovekej rurálnej spoločnosti v strednej Európe. K interpretačnému potenciálu archeológie sídlisk“, přednesená v rámci habilitačního řízení, prokázala dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazeče, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru archeologie na MU.

Brno 3. října 2018

doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.

prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.

prof. RNDr. Antonín Přichystal, DSc..